Давлат кадастрлари ягона тизими пилот лойиҳаси

(ДКЯТ ПЛ)

Техник талаблар

Давлат кадастрлари ягона тизими пилот лойиҳаси

Техник талаблар

1. ДКЯТ ПЛнинг вазифаси ва мақсадлари.
2. ДКЯТ ПЛни яратиш буйича техник таклифлар
3. ДКЯТ ПЛнинг функционал имкониятлари
4. ДКЯТ ПЛда ахборот ҳимояси ва ахборот хавфсизлиги
5. ДКЯТ ПЛ тизимини бошқариш
6. ДКЯТ ПЛни яратиш босқичлари ва харажатлари
7. ДКЯТ ПЛни бошқа вилоят ва туманларда жорий этиш босқичлари
8. Хулоса

Давлат кадастрлари ягона тизими пилот лойиҳаси доираси

Давлат кадастрлари ягона тизими пилот лойиҳаси "Ергеодезкадастр" давлат Қўмитаси **Тошкент вилояти бошқармаси базасида** қонунчиликда кўзда тутилган қуйидаги иккита давлат кадастрларини юритишни автоматлаштирилган тарзда амалга оширишни таъминлайди:

- **Давлат ер кадастри;**
- **Бинолар ва иншоотлар давлат кадастри.**

Давлат кадастрлари ягона тизими пилот лойиҳаси вазифалари

- “Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси туман (шахар) бўлимлари даражасида Ер, бино ва иншоотлар давлат кадастрлари, ҳамда уларга бўлган юридик ҳуқуқни асословчи бирламчи маълумотларни МБга киритиш
- МБ асосида туман (шахар), вилоят, республика миқиёсида ҳар турли ҳисоботларни, таҳлилий материалларни тезкорлик билан тайёрлаш ва уларни компьютер экранларида ҳамда қоғозда чоп этиш
- МБдан фойдаланувчилар учун интерактив режимда керакли кадастр маълумотларини ўзларининг иш жойларидан туриб кўриш имкониятларини яратиш.

Давлат кадастрлари ягона тизими пилот лойиҳаси мақсадлари

- Кадастр объектлари (Ер, бино ва иншоотлар), шу жумладан уларнинг ҳуқуқий мақоми ҳақидаги ишончли ва тўлиқ маълумотларни замонавий техник воситалар (компьютерлар) ёрдамида олиб бориш
- Ер, бино ва иншоотлар давлат кадастрларини юритиш жараёнларини тезкорлиги ва сифатини ошириш
- Юқори ташкилотлар, маҳаллий ва бошқа органлар учун ишончли ҳисоботларни, Ер, бино ва иншоотлардан фойдаланиш ҳақидаги таҳлилий материалларни тезкорлик билан тайёрлаш ва тақдим қилиш;
- Бошқарув органлари раҳбар ходимлари ва бошқа масъул шахслар томонидан қабул қилинаётган қарорларни ва айрим масалалар ечимларини юридик мақомга эга бўлган кадастр маълумотлари билан асослаш
- Кадастр объектлари (Ер, бино ва иншоотлар) ҳақида керакли маълумотларни тезкорлик билан йиғиб, юридик ва жисмоний шахсларга етказиш.

Ер, бино ва иншоотлар давлат кадастрларини юритиш тизимининг инфратузилмаси

«Ергеодезкадастр» давлат Қўмитаси

«Ергеодезкадастр» давлат Қўмитаси ҚР, вилоят ва Тошкент ш. бошқармалари

«Ергеодезкадастр» давлат Қўмитаси туман (шахар) бўлимлари

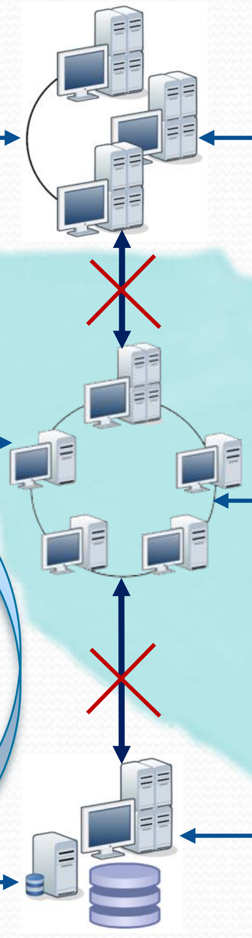

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси марказий аппарати дастурий-техник мажмуаси (Геодезия ва картография миллий Марказида)

14

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси ҚР, вилоятлар ва Тошкент ш. бошқармалари дастурий-техник мажмуаси

217

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси туман (шахар) бўлимлари дастурий-техник мажмуаси

Давлат кадастрларини юритишнинг ҳозирги кундаги технологияси

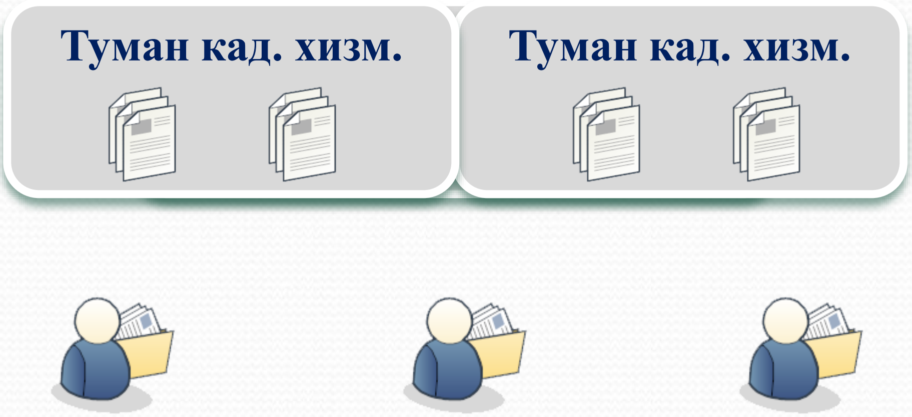

Давлат кадастрларини юритишнинг ҳозирги кундаги технологияси

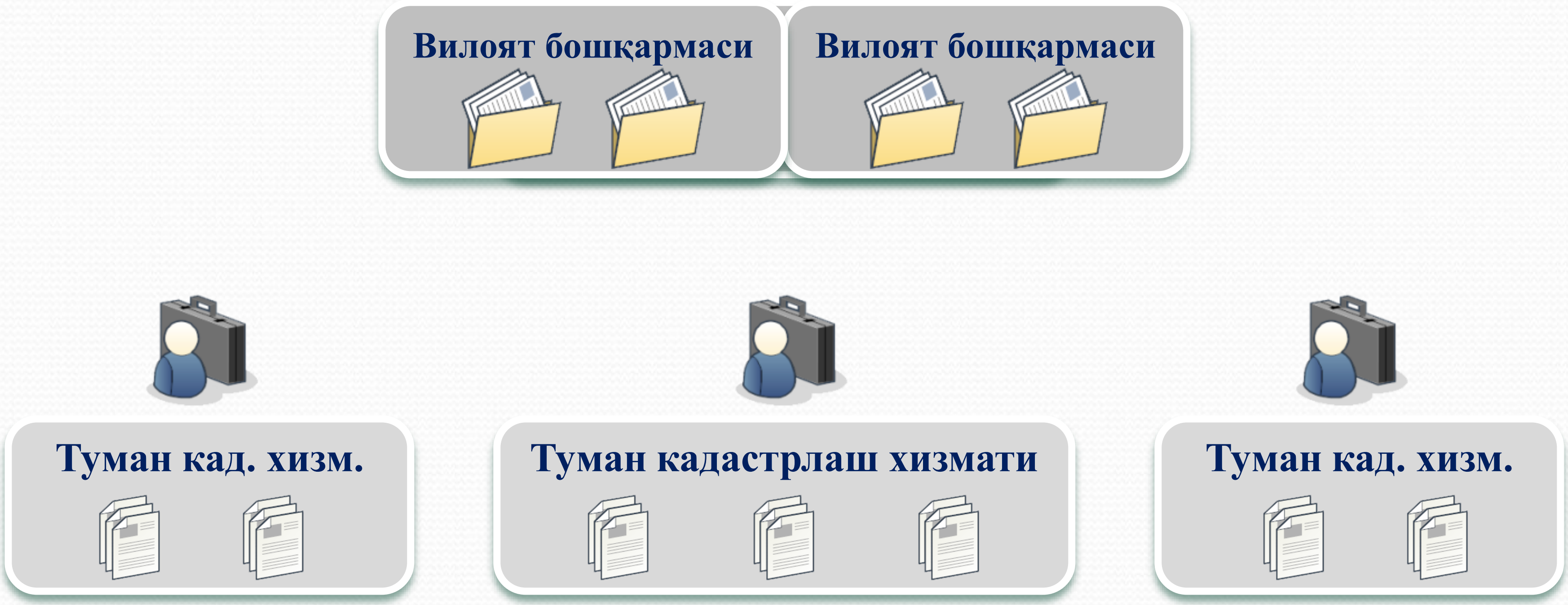

Давлат кадастрларини юритишнинг ҳозирги кундаги технологияси

ДКЯТга қўйиладиган асосий талаблар

- Ер, бино ва иншоотлар давлат кадастрлари бўйича барча маълумотларни сақлашни МБ асосий ва резерв серверларида олиб борилиши
- МБ кадастр обьектлари ҳақида ҳар турли форматтдаги маълумотларни сақлаш ва уларнинг ўзаро боғлиқлигини таъминлаш (объектнинг кадастр рақами орқали)
- МБни юритиш ва фойдаланувчиларга кадастр маълумотлари базасига рухсат этилган чегарада кириб фойдаланишни ташкил қилиш учун бир нечта WEB - серверларни кўзда тутиш
- Кадастр маълумотларидан фойдаланувчиларга уларнинг бу маълумотлардан фойдаланиш ваколатлари ва ҳуқуқларини хисобга олган ҳолда рухсат этиш
- Кадастр маълумотларидан фойдаланувчилар учун қулай ва тушинарли шаклларда маълумотларни тезкор тақдим қилиш
- Масофадан туриб маълумотлар базасидан фойдаланиш учун қўшимча аппарат ва дастурий таъминотлар талаб қилмайдиган автоматлаштирилган иш жойларини кўзда тутиш (“тонкий клиент”)
- Кадастр маълумотларини айланишига юридик мақом берувчи тизимни жорий қилиш (электрон рақамли имзодан фойдаланиш учун очиқ калитлар инфратузилмасини ташкил қилиш)

Корпоратив тармоқ доирасида ахборот алмашинувини етарли даражада таъминлаш учун алоқа каналларига бўлган талаблар

- Локал тармоқлар доирасида тезлик 100 Мбит/с дан кам бўлмаслиги лозим.
- «Туман (шахар) – вилоят» ва унинг тескариси йўналишида алоқа канали тезлиги 64Кбит/с дан кам бўлмаслиги лозим.
- «Вилоят – марказ» ва унинг тескариси йўналишидаги алоқа канали тезлиги 2Мбит/с дан кам бўлмаслиги лозим.
- Ҳаракатдаги иш жойлари билан ўрнатиладиган алоқа тезлиги 64Кбит/с дан кам бўлмаслиги лозим.

ДКЯТ ПЛда ахборот ҳимояси ва ахборот хавфсизлиги масалалари

- **«Идентификация ва аутентификация».** Бу масала махсус дастурий таъминотлар ёрдамида фойдаланувчиларни тизимга кириш пайтида улар томонидан киритилган аутентификация маълумотлари (парол, калит ва х.к. лар) га асосланиб «ҳақиқийлигини» текшириш йўли билан амалга оширилади (аутентификация масалаларини пастда ёритиладиган электрон рақамли имзодан фойдаланиш механизмлари орқали ҳам ҳал қилиш мумкин)
- **«Маълумотлар базасидан ва тизим функцияларидан фойдаланишни бошқариш»,** фойдаланувчиларни ахборот базасидаги маълумотлардан ва тизимнинг функцияларидан фойдаланишига ҳуқуқ берувчи ва фойдаланишни чегараловчи талаблар асосида олиб борилади. Бу талаблар администратор томонидан фойдаланувчиларнинг категориялари ва ваколатларига қараб аввалдан ўрнатилади
- **«Ахборот хавфсизлиги аудити»** фойдаланувчиларнинг тизимга кириш ва ундан фойдаланишдаги барча ҳаракатларини протоколлаштириш асосида олиб борилади

ДКЯТ ПЛда ахборот ҳимояси ва ахборот хавфсизлиги масалалари

- ДКЯТ ПЛда ахборот хавфсизлигини таъминлашнинг асосий усули ва воситалари сифатида электрон рақамли имзо (ЭРИ)дан фойдаланиш, маълумотларни алоқа каналлари орқали узатишда шифрлаш ва бошқа криптографик ҳимоя воситаларидан фойдаланиб амалга ошириш ҳисобланади. Бу ҳимоя воситаларидан фойдаланишни амалга ошириш учун эса ўз навбатида очиқ калитлар инфратузилмасини (ОКИ) ташкил қилиниши мақсадга мувофиқ.

Электрон Рақамли Имзо

Электрон рақамли имзо - ЭРИ

ВАЗИФАЛАРИ

- Маълумот манбасини аутентификация қилиш
- Маълумотни бутунлигини таъминлаш
- Маълумотни имзоланганлигидан бош тортишни имкони йўқлигини таъминлаш

АМАЛГА ОШИРИШ АЛГОРИТМЛАРИ

- Маълумот манбасини аутентификация қилиш
- Маълумотни бутунлигини таъминлаш

Очиқ калитлар инфратузулмаси(ОКИ)

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси тизимида ЭҲАни йўлга қўйиш учун Очиқ калитлар инфратузулмаси

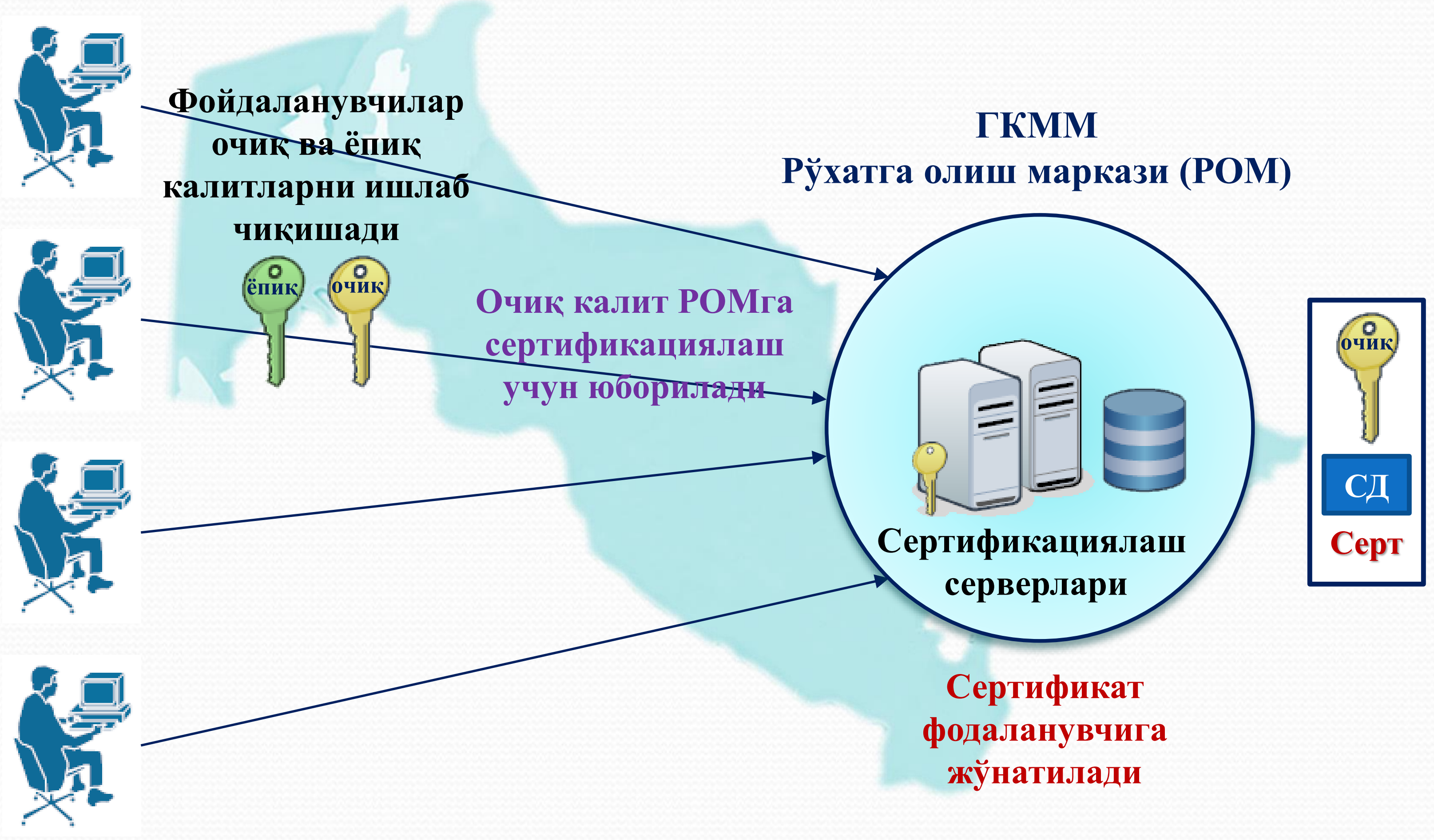

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси тизимида ЭҲАни йўлга қўйиш учун Очиқ калитлар инфратузулмаси

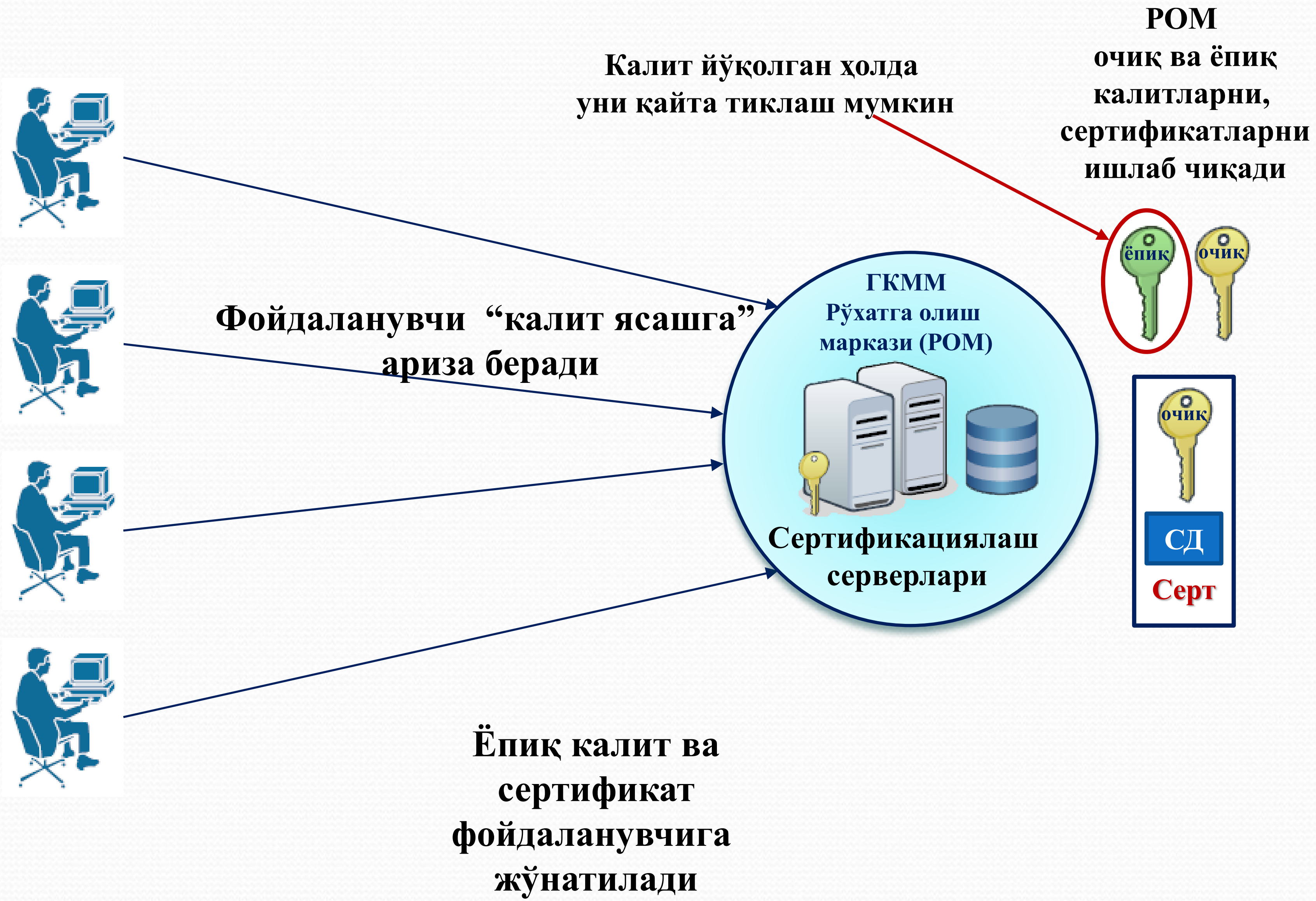

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси корпоратив тармоғининг умумий кўриниши

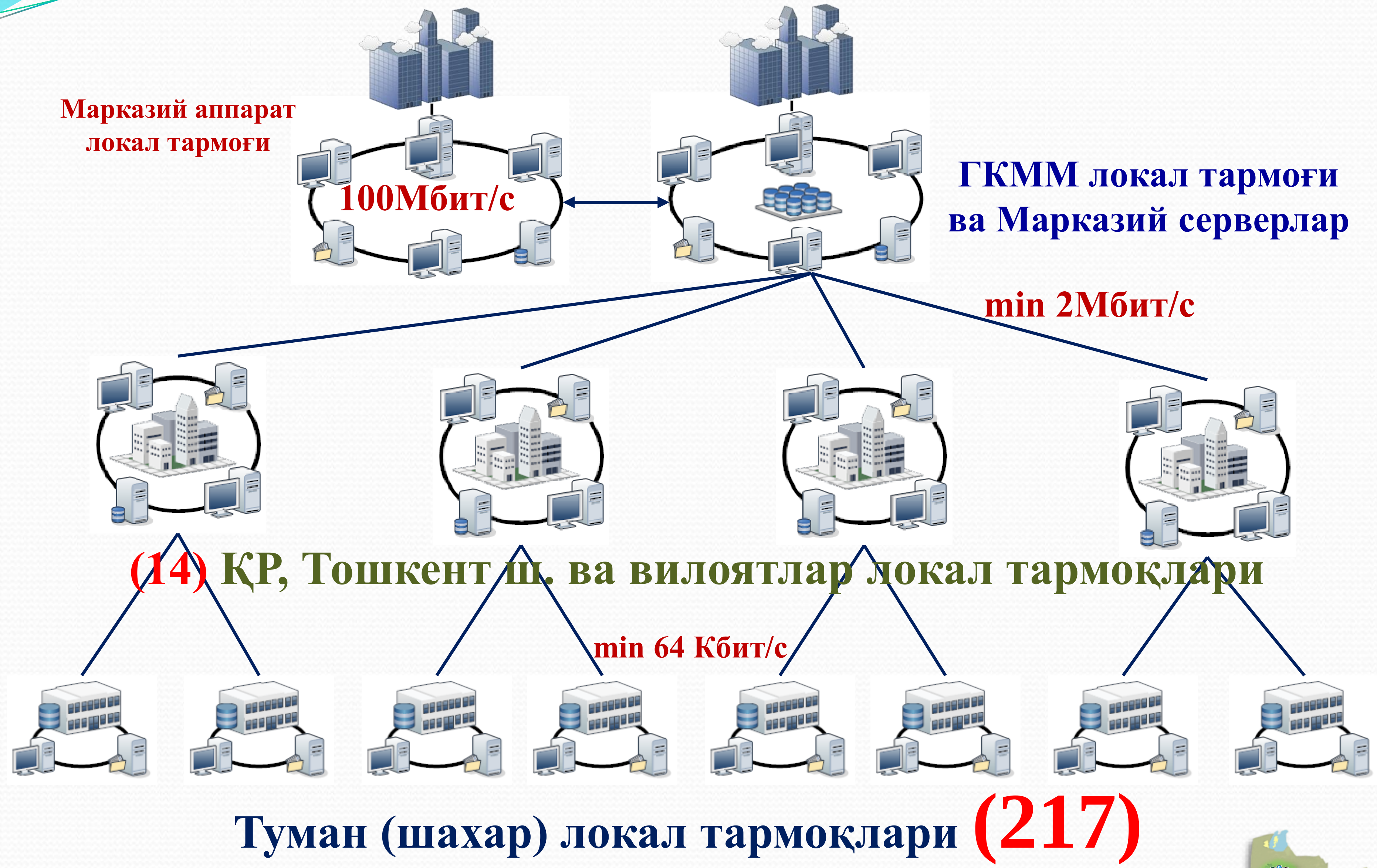

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси ҳимояланган корпоратив тармоғининг умумий кўриниши

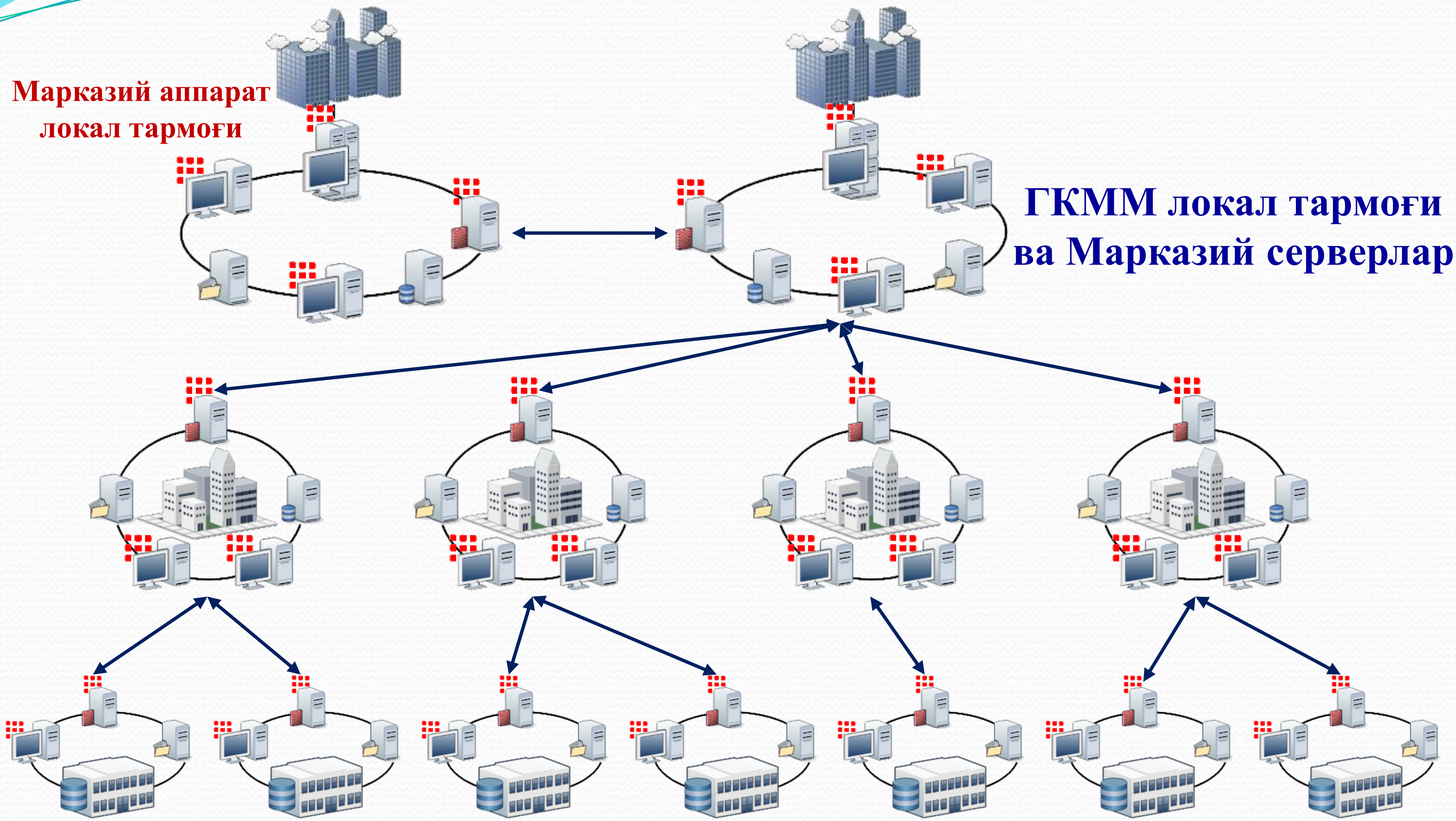

ДКЯТ ПЛнинг умумий тузилиши

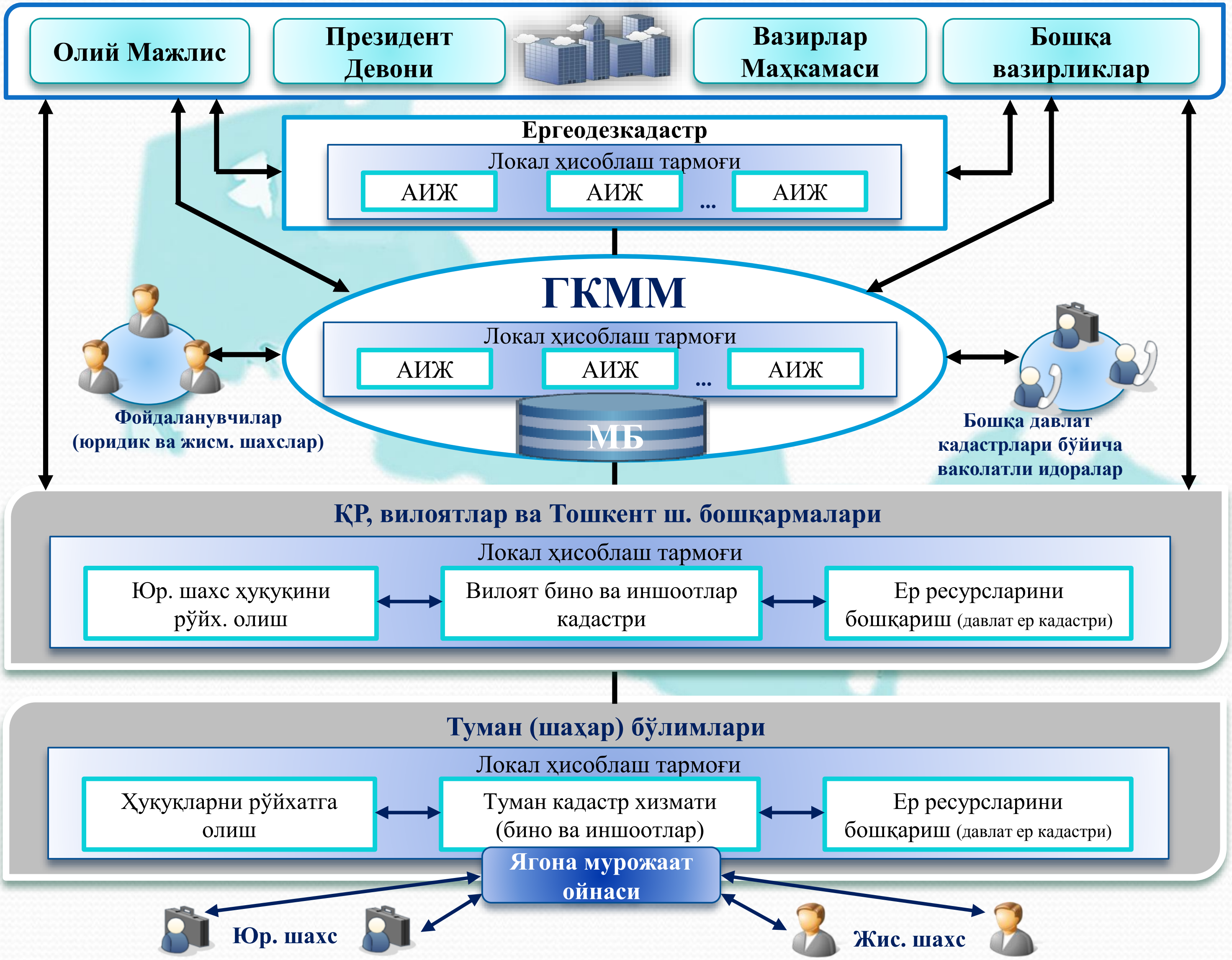

ДКЯТни марказлашган маълумотлар базаси асосида яратиш ва ундан фойдаланиш схемаси

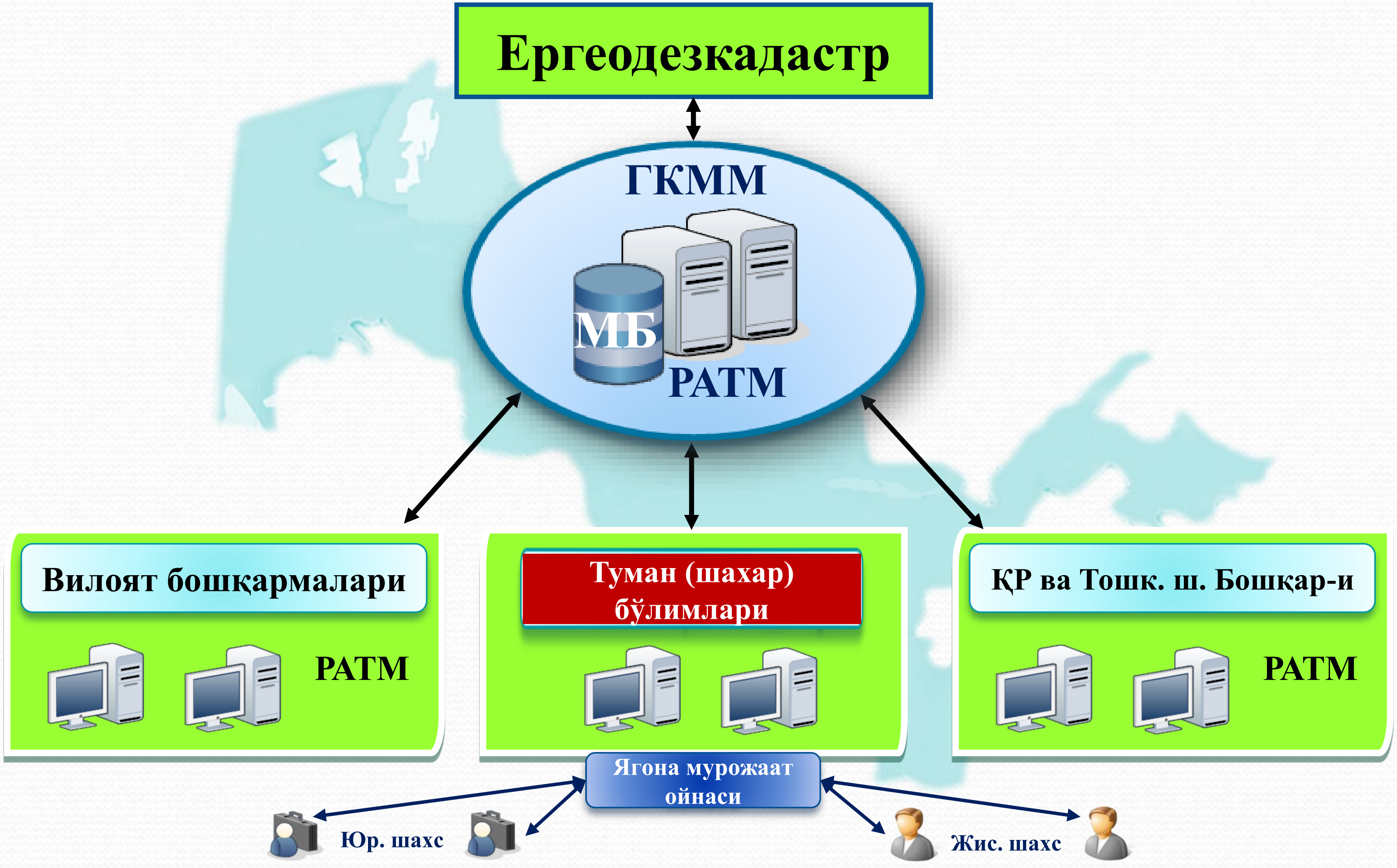

ДКЯТни тарқоқ маълумотлар базаси асосида яратиш ва ундан фойдаланиш схемаси

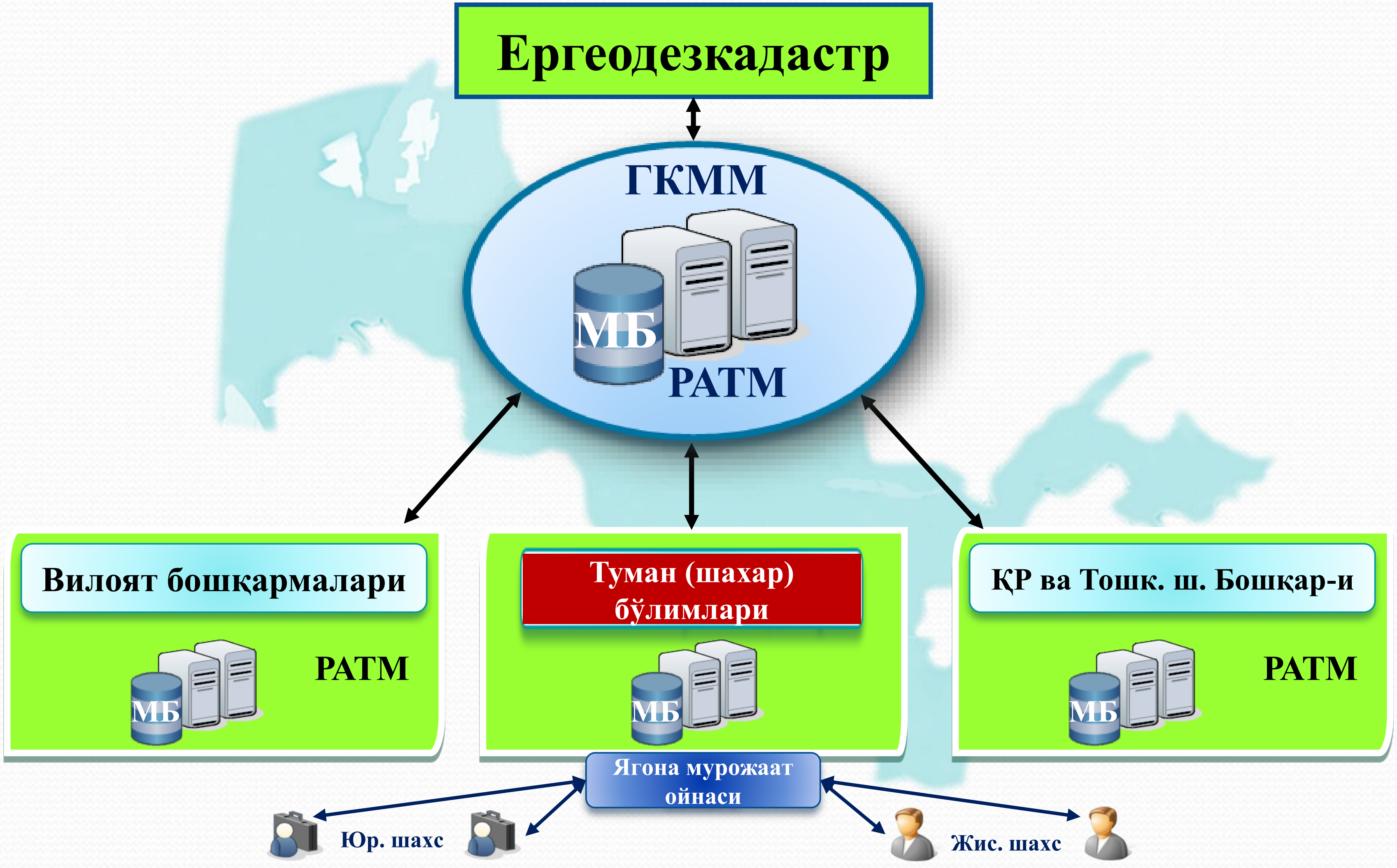

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси ахборот портали

Кадастр рақами ёки бошқа реквизитлари билан излаш

Объектнинг харитаси ва кадастр маълумотларини кўрсатиш

Кадастр маълумотлари асосида Ҳисоботлар чиқариш

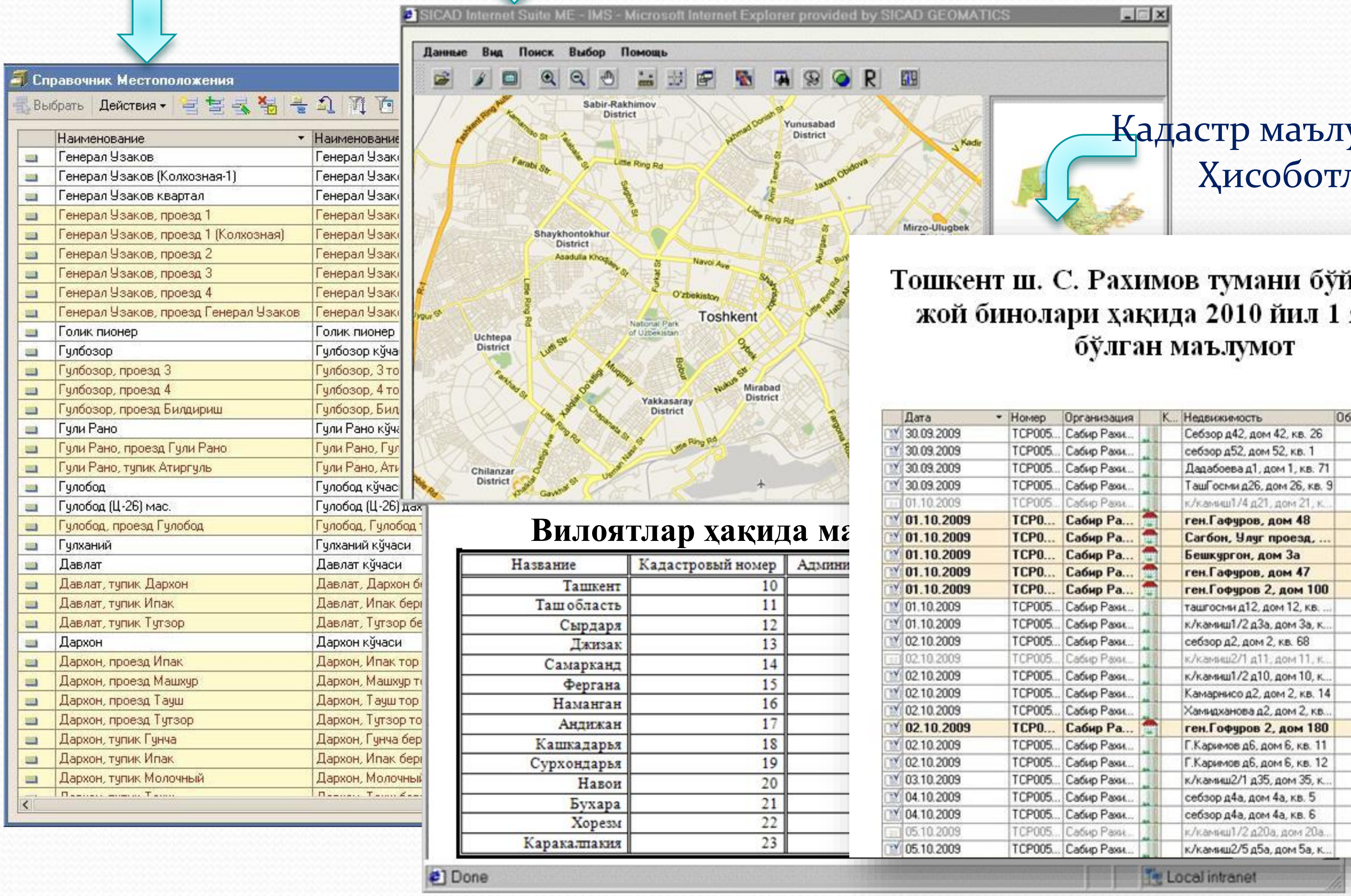

Кадастр рақамлари ва улардан фойдаланиш

Кадастр рақами – кадастр объектини ягона ифодаловчи рақам ҳисобланиб, унинг ташкил қилувчилари қуйидагилардир:

Кадастрланган вилоят ва шаҳар номери 10 – Тошкент шаҳри

10

Кадастрланган туман номери 06 – Собир Рахимов тумани

10:06

Кадастрланган зона номери 02 – **С. Рахимов** МФЙ ни

10:06:02

Кадастрланган массив номери 03 – Б-1 массив

10:06:02:03

Кадастрланган мавзе номери 01 – квартал

10:06:02:03:01

Кадастрланган ер майдони 0004 – ер майдони

10:06:02:03:01:0004

Кадастрланган бино 0027 – бино

10:06:02:03:01:0004:0027

Кадастрланган бино қисми 007 – бино қисми (квартира)

10:04:02:03:01:0004:0027:007

10:06:02:03:01:0004:0027:007

“Ергеодезкадастр” давлат Қўмитаси ахборот портали

Кадастр режалари билан атрибут маълумотларнинг боғланиши

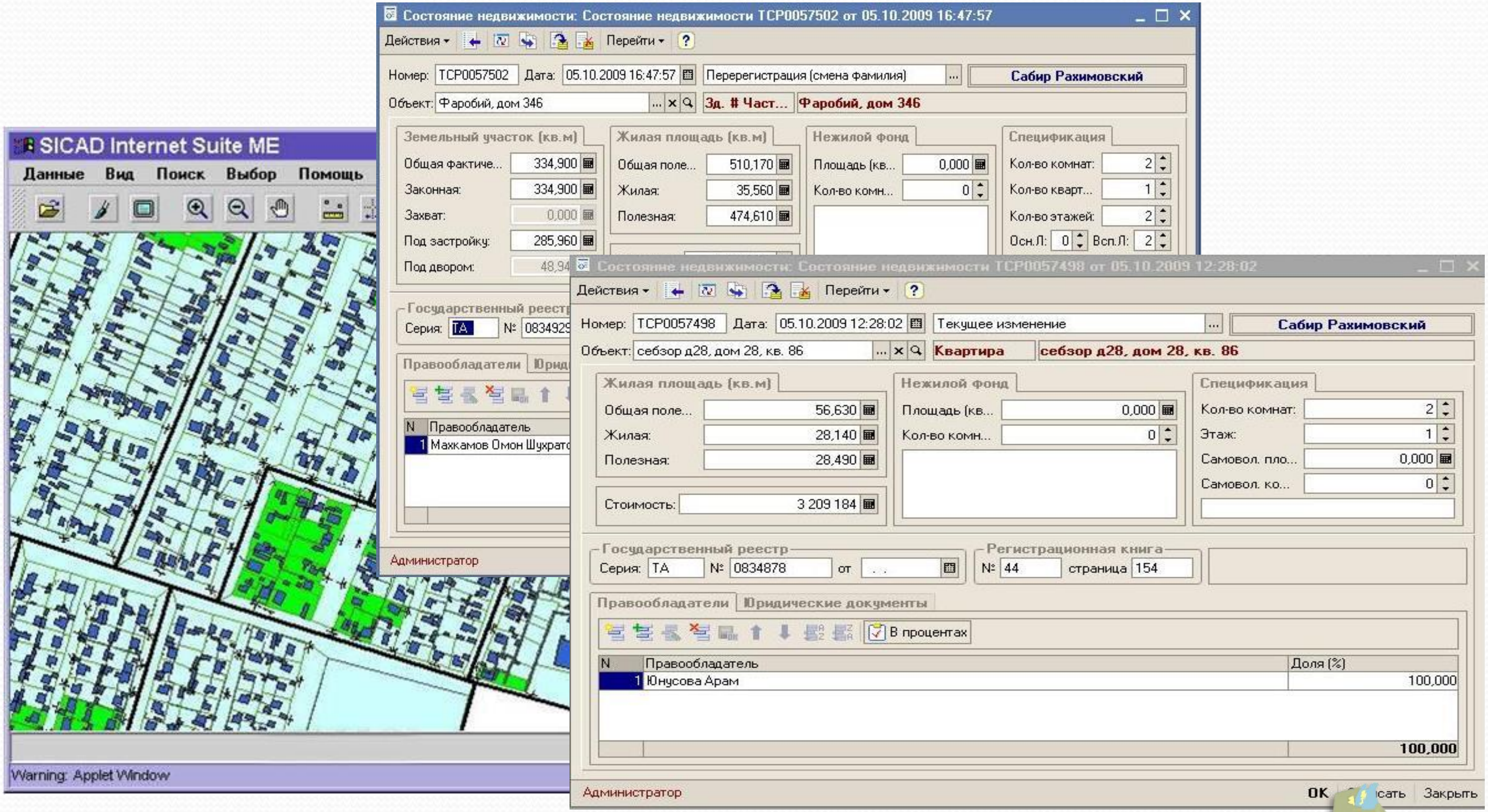

Якуний мулоҳазалар!

ДКЯТ ПЛни бошқа вилоятларга тадбиқ қилиш тадбирлари

- ДКЯТ ПЛдастурий таъминотини уни Тошкент вилоятида ишлатиш натижаларига асосан лозим бўлса ўзгартиришлар киритиш.
- ДКЯТ ПЛни бошқа вилоятларга тадбиқ қилиш кетма кетлигин (графигини) ишлаб чиқиш.
- Вилоят бошқармалари ва туманлар бўлимларидаги компьютер техникаларини ҳисобини олиб (инвентаризация қилиб), уларни ДКЯТ да ишлатишга яроқли (яроқсиз) эканлигини аниқлаш.
- Инвентаризация натижаларига қараб агар лозим бўлса айрим вилоят бошқармалари ва туман бўлимларини қўшимча компьютерлар ва бошқа керакли техник воситалар билан жиҳозлаш.
- Вилоят бошқармалари ва туманлар бўлимларидаги ходимларни ДКЯТда иш юритишга ўқитишни график асосида ташкил қилиш.
- Вилоятлар билан Тошкент ш. ва туманлар билан вилоятлар оралиғида алоқа каналларини ижарага олишни ташкил қилиш.
- ДКЯТ ПЛ дастурий таъминотини вилоят бошқармалари ва туманлар бўлимларидаги компьютерларга ўрнатишни ва ходимларни ДКЯТда иш юритишга ўқитишни график асосида ташкил қилиш.

Бошқа давлатлар кадастр тизимлари лойиҳалари ҳақида маълумот

- **Хорватия:**

  - **Лойиҳа номи:** Кўчмас мулкни рўйҳатдан ўтказиш ва Кадастр ислоҳоти
  - **Лойиҳа муддати:** 2002 - 2010
  - **Давлат Ҳудуди:** 56 594 кв. км
  - **Лойиҳанинг қисқа тавсифи:**

    Кўчмас мулк бозорини ривожлантириш учун ер ва кўчмас мулк заҳираларини самарали бошқарув тизимини яратиш

  - **Бюджет: 37.2 млн АҚШ Доллари**

  - **Манбаа:** http://web.worldbank.org/external/projects/

Бошқа давлатлар кадастр тизимлари лойиҳалари ҳақида маълумот

- **Греция:**

  - **Лойиҳа номи:** Геоахборот тизими асосида мукаммал давлат кадастр тизимини яратиш
  - **Лойиҳа муддати:** 1994 ~
  - **Давлат Ҳудуди:** 131 990 кв. км
  - **Лойиҳанинг қисқа тавсифи:**

    Кенг миқёсдаги миллий кадастр инфраструктурасини яратиш. Давлат ва шаҳсий кўчмас мулк чегараларини аниқлаш. 1:5000 масштабдаги мамлакат рақамли ҳариатисини яратиш. Кадастр тизимини замонавий ахборот технологиялари билан таъминлаш ҳамда илмий-тадқиқотлар олиб бориш.
  - **Бюджет: 1.1-2.1 млрд АҚШ Доллари**

  - **Манбаа:** http://www.eurocadastre.org/pdf/balodimosppt.pdf

Бошқа давлатлар кадастр тизимлари лойиҳалари ҳақида маълумот

- **Жанубий Корея:**

  - **Лойиҳа номи:** Кадастр Ислоҳоти
  - **Лойиҳа муддати:** 1998 - 2010
  - **Давлат Ҳудуди:** 223 170 кв. км
  - **Лойиҳа қисқа тавсифи:**

    Давлат кадастр ҳаритасини яратиш. 1:500 масштабдаги шахар ва 1:6000 масштабдаги тоғли районлар рақамли ҳариатисини яратиш. Кадастрлаш тизимларини ўрганиш ва ривожлантириш.

  - **Бюджет: 1.54 млрд АҚШ Доллари**

  - **Манбаа:** http://www.fig.net/commission7/reports/events/sing97/sing975.htm

Бошқа давлатлар кадастр тизимлари лойиҳалари ҳақида маълумот

- **Россия Федерацияси Москва области**

  - **Лойиҳа номи:** **Давлат ер кадастрини юритиш автоматлаштирилган ахборот тизимини яратиш**
  - **Лойиҳа муддати:** 1996 – 2000
  - **Лойиҳа қисқа тавсифи:**

    Москва области бўйича давлат ер кадастрларини юритиш мақсадли комплекс дастури доирасида автоматлаштирилган ахборот тизимини яратиш.

  - **Бюджет: 1.5 млн АҚШ Доллари (фақат автоматлаштирилган тизимни яратиш қисмига)**
  - **Манбаа:**

Бошқа давлатлар кадастр тизимлари лойиҳалари ҳақида маълумот

- **Россия Федерацияси:**

  - **Лойиҳа номи: Федеральная целевая программа "Создание автоматизированной системы ведения государственного земельного кадастра«**
  - Цель Программы - разработка и развертывание на всей территории Российской Федерации автоматизированной системы ведения государственного земельного кадастра как государственной информационной системы.
  - **Лойиҳа муддати: 1996-2000гг.**
  - **Лойиҳа қисқа тавсифи:**

  - **Бюджет: 281,238 млн АҚШ Доллари**

Эътиборларингиз учун рахмат! Саволлар бўлса мархамат!

Нарзуллаев Мавлутдин.

Алоқа учун телефонлар: 233-94-71; 758-93-22.